

TIJDSCHRIFT

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP

VOOR

MUNT- EN PENNINGKUNDE

ONDER DE ZINSPREUK

„Concordia res parvae crescunt”

TE

AMSTERDAM

16^e Jaargang.

AMSTERDAM

JOHANNES MÜLLER

1908

Twee onbeschreven penningen.

Begravenispenning
van
AGNETA DEUTZ.

Vz. Een gebruineerd schild, waarop een zeepbeilenblazend engeltje zit, gehouden door twee geëramten, het linksche met zeis, het rechtsche met omgekeerde brandende toorts. Op het schild gegraveerd:

Ter gedagtenis van

AGNETA

DEUTZ

wijlen

Vrouwe van

Hofdijk &

daaronder: op een ovaal gebruineerd schildje gegraveerd:

Obijt 12 Februa

A^o. 1692

Kz. De naam JEHOVAH in hebreuwsche karakters (?) omgeven door wolken en stralen; twee engeltjes houden een lint met het opschrift (gegraveerd:)

Siet de Doot Is een In- ganck ten Leven.

Daaronder een oude vrouw, liggende op een rustbed, de voeten links, het hoofd rechts; onder het rustbed een gebruineerd, door loofwerk omgeven, langwerpig veld met het gegraveerde opschrift:

*Mevrouw AGNETA DEUTZ beval haar Geest
aan God
Aan t graf haar afgemat lichaamlijk overschot
Maar haar gedagtenis in dese silvre kunst
Aan die in dank ontfangt dit teeken van Haar
Gunst.*

De penning, bestaande uit twee ovale, zilveren, gegoten en door een rand verbonden platen, is hoog 82, breed 70 m.M. en wordt bewaard op het DEUTZEN-hofje op de Prinsengracht te Amsterdam.

AGNETA DEUTZ, dochter van HANS JAN-ZOON DEUTZ en ELISABETH BALTHASAR-dochter COOYMANS, werd geboren (waarschijnlijk te Amsterdam) 17 Juni 1633, huwde eerst met GERRIT MEERMAN, uit welk huwelijk geboren zijn JAN MEERMAN, en twee jong overleden kinderen; daarna huwde zij met ZACHARIAS BERESTEYN VAN HOFFDIJCK, 1) uit welk huwelijk, in 1676, slechst één zoon werd geboren: CORNELIS JOSEPH VAN BERESTEYN VAN HOFFDIJCK, reeds 17 Februari 1689 overleden. Zij leefde, vermoedelijk tengevolge van diens huwelijk, in onmin met haar eenig overgebleven kind, JAN MEERMAN, ontzegde hem zelfs het recht haar na haar dood te zien, het

---

1) HOFDIJK was famielienaam: Mr CORNELIS VAN BERESTEIJN, vader van ZACHARIAS, was gehuwd met CORVINA (VAN) HOFDIJCK, geb 22 Augustus 1602, overleden te Delft 21 Oktober 1667, en tevens den naam van een buitenplaats (*geen heerlijkheid*) in de gemeente Ouddorp. ZACHARIAS VAN BERESTEIJN wilde, getuige de toevoeging VAN HOFFDIJCK aan zijn naam en de vermelding „vrouwe VAN HOFDIJK” op den penning, vermoedelijk de buitenplaats voor een heerlijkheid laten doorgaan; hij was evenwel heer van Middelharnis, verder kurator van het gymnasium, raad (1652), schepen en kommissaris v. d. huwelijkszaken (1654), burgemeester van Amsterdam (1666), gekommitteerde raad (1669), en nam 30 December 1675 ontslag uit al zijne betrekkingen. (Verschillende spellingen aldus gevonden).

sterfhuis te betreden of aan haar begrafenis deel te nemen, vermaakte aan hem bij testament dd. 26, en kodicil dd. 27 Oktober 1691 zijn wettelijk erfdeel ($\frac{1}{3}$) en riep daarbij de stichting het DEUTZEN-hofje in het leven, oorspronkelijk bestemd voor 20, thans door 25 vrouwen bewoond.

Boven den ingang ligt de regentenkamer, om welke middenraam, op bloemslingers, zijn aangebracht de wapens boven van DEUTZ (in groen twee schuingekruiste gouden houweelen); links van BERESTEIJN (in goud een zwarte beer, zittende op een platten, vierkanten, blauwen steen en aan den muil geketend met zilveren kettingen), gevierendeeld met EGMOND 1), (gekeperd van goud en rood van twaalf stukken); rechts van MEERMAN (in zwart een zilveren geharnaste meerman met sabel en schild).

Onder het venster, tusschen twee staande engeltjes, het opschrift:

DEUTZEN HOFJE.

AGNETA DEUTZ LAAT HIER HAAR LIEFDE EN
GODS-DIENST BLIJKEN,
DEN ARMEN TOT EEN TROOST, TOT VOORBEELD
AAN DEN RIJKEN.

ANNO 1695.

De regenten kamer, waarin de door ons beschreven penning wordt bewaard, bevat tal van grootendeels zeer goede schilderijen, hoofdzakelijk portretten, waaronder twee van AGNETA DEUTZ, als jong meisje

1) EGMOND: ZACHARIUS BERESTEIJN, was een achter-achter-kleinzoon van GIJSBERT VAN BERESTEIJN en CAECHLIA DE VRIES, wier moeder IJSLANDA VAN VEEN, een dochter was van Jhr. AREND VAN VEEN — natuurlijke zoon van een graaf van EGMOND!

en als jonge vrouw; verder oude meubelen, gedreven zilverwerk, oud glaswerk, gedeeltelijk versierd met een der gemelde wapens of met afbeeldingen van NEPTUNUS door *meermannen* omgeven.

Eerepenning van K. HOEFLAKE.

Vz. Linksgewend · hoofd van Z. M. Koning WILLEM II, op de afsnede van den hals:

J. P. SCHOUBERG F.

Omschrift:

WILLEM II KONING DER NEDERL.
G. H. V. LUXEMB. (zie DIRKS n°. 580.)

Kz. In gelijken krans als DIRKS n°. 580 het opschrift (geslagen):

AAN
KL. HOEFLAKE
BURGEMEESTER
VAN
HEDEL
VOOR
ZIJNE BELANGELOOZE LEIDING
DER OPENBARE WERKEN
VERRIGT DOOR
DE NOODLIJDENDEN
IN
GELDERLAND
1847.

Goud, 43 m.M, 32 gram, eigendom van den heer J. HOEFLAKE, ontvanger van de registratie voor de gerechtelijke akten en van de domeinen te Amsterdam, zoon van den met den penning begiftigde.

KLAAS HOEFLAKE werd geboren te Hedel, '4 April 1803, was werkzaam ter gemeente-sekre-

tarie aldaar en tevens sekretaris-ontvanger van den Dorpspolder Hedel. Bij opvolging van zijn vader, werd hij bij K. B. dd. 18 November 1837, n°. 92, benoemd tot burgemeester van Hedel; bij K. B. dd. 14 Januari 1850, n°. 35, werd hij tevens benoemd tot burgemeester der gemeenten Ammerzoden en Kerkwijk. Toen omstreeks 1845, ten gevolge van de algeheele mislukking van den aard-appeloogst door ziekte, hongersnood heerschte en vele personen noodlijdend werden, werd de toestand in Nederland door den alom heerschenden geest van ontevredenheid zorgelijk. Bij de wet van 9 Mei 1846, *Staatsbl.* n°. 39, werd daarom gelast de voortzetting van den weg tusschen 's-Hertogenbosch en Utrecht van af eerstgemelde plaats tot aan de Lek bij Culemborg, aan welk werk, uit te voeren in de jaren 1846 en 1847, tal van behoeftigen arbeid konden vinden. Van regeeringswege werd den heer HOEFLAKE het toezicht en de leiding dier werken, voor zoover betreffende den Bommelerwaard van Hedel tot Zaltbommel, opgedragen, waarvoor hem den beschreven penning door Z. M. Koning WILLEM II werd vereerd 1). Na de overstroming van den Bommelerwaard op 6 Jannari 1861 en het bezoek van Z. M. Koning WILLEM III aan Hedel, werd de heer HOEFLAKE 19 Februari 1861 benoemd tot officier in de orde van den Eikenkroon.

Hij overleed te Hedel, 2 Mei 1863.

W. Z.

1) De Heer A. HOEFLAKE, notaris te Ammerzoden, die zoo welwillend was mij deze bijzonderheden mede te deelen, meent, dat nog enkele andere burgemeesters een dergelijken penning ontvingen.